

LUNDS UNIVERSITET
Statsvetenskapliga Institutionen

LUNDS
UNIVERSITET

Svensk nyhetsmedia och flyktingrepresentation

En diskursanalys av hur svenska nyhetsmedier porträtterar flyktingar från Syrien och Ukraina

Författare: Ebba Johannesen

STVA 23, B-uppsats
Handledare: Lars Vetle Handeland
HT 2023

ABSTRACT

This paper aims to investigate whether there is a difference in how news media portrays refugees from Ukraine compared to refugees from Syria. The research question is as follows: Are refugees from the Syrian civil war represented differently in Swedish news media compared to refugees from the conflict in Ukraine—and (if so) how? In order to address this question, a discourse analysis was conducted on two articles from Aftonbladet and two articles from Svenska Dagbladet using Carol Bacchi's analytical method, "What's the problem represented to be?" The study concludes that the research question is answered, as there is a weak pattern suggesting a difference in representation based on the conflict. The portrayal of refugees from Ukraine emphasizes individualization, with a closer focus on their identities, while refugees from Syria tend to be more anonymized in the analyzed articles.

-

Nyckelord: Representation, Flykting, Ukrainakonflikten, Syrienkonflikten, Distant suffering, Media, Diskursanalys

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND	4
1.1.1 MEDIERS SAMHÄLLSPÅVERKAN	4
1.1.2 MEDIERS ROLL I INTERNATIONELL POLITIK	4
1.1.3 SYRIENKONFLIKTEN	5
1.1.4 UKRAINAKONFLIKTEN	5
1.2 PROBLEMFÖRMULERING	6
1.3 SYFTE & FRÅGESTÄLLNING	6
1.4 AVGRÄNSNINGAR	7
1.5 TIDIGARE FORSKNING	7
TEORETISKT RAMVERK	10
2.1 INTRODUKTION TILL TEORETISKT RAMVERK	10
2.2 POSTSTRUKTURALISM	10
METOD	12
3.1 VAL AV METOD - DISKURSANALYS	12
3.2 VALIDITET OCH RELIABILITET	12
3.3 CAROL BACCHI'S RAMVERK	13
3.4 MATERIAL	14
3.5 ANALYSVERKTYG	14
ANALYS	17
4.1 UKRAINAKONFLIKTEN	17
4.1.2 HÄR FLYR BARNEN - MITT I KRIGET	17
4.1.3 FN: INTE LÄGE ATT BRÅKA OM FLYKTINGFÖRDELNING	19
4.2 SYRIENKONFLIKTEN	20
4.2.1 KRAFTIG ÖKNING AV FLYKTINGAR TILL SVERIGE	20
4.2.2 "FARAN PÅ HAVET VAR BÄTTRE ÄN FARAN PÅ LAND"	21
DISKUSSION AV ANALYS	24
5.1 DISKUSSION AV ANALYS OCH TIDIGARE FORSKNING	24
SLUTSATS	26
6.1 STUDIENS SLUTSATS	26
6.2 VIDARE FORSKNING	26
KÄLLFÖRTECKNING	28
7.1 LITTERATUR	28
7.2 ELEKTRONISKA KÄLLOR	28

INLEDNING

1.1 BAKGRUND

1.1.1 MEDIERS SAMHÄLLSPÅVERKAN

Samhället präglas idag av en ständig ström av information som når oss genom olika kommunikationskanaler och plattformar, så kallade mediekanaler (Nationalencyklopedin, U.Å). Medier har en betydande inverkan på hur vi människor och samhället uppfattar och tolkar olika ämnen, vilket i sin tur undermedvetet formar våra handlingar och beslut. Med andra ord sätter användningen av medier oss i förbindelser med världen. Genom att det påverkar oss undermedvetet spelar nyhetsrapportering en avgörande roll i att bilda uppfattningar, bygga samhällsmedvetenhet och påverka våra attityder gentemot olika ämnen. Denna kontinuerliga påverkan av medier sker ofta utan att vi medvetet reflekterar över det och illustrerar därmed den kraftfulla rollen som medier spelar i att forma vår kollektiva medvetenhet och världsbild (Potter, 2012, s. 11). I takt med ökade globala konflikter och pågående krig, har frågor kring flyktingars öden och deras representation i media fått ökad relevans. De senaste decennierna har två betydande internationella händelser fått stort utrymme i svensk media, och i denna studie kommer fokuset att ligga på kriget mellan Ukraina och Ryssland som i denna studie kommer att benämnas som "Ukrainakonflikten", samt Syrienkriget. Dessa konflikter har inte bara varit centrala i en omfattande nyhetsbevakning, utan de har också utgjort en grund för hur vi som samhälle tolkar och förstår komplexa geopolitiska förhållanden. Den mediala rapporteringen har således blivit en central kanal genom vilken vi konstruerar våra perspektiv och förhållningssätt gentemot dessa konflikter och de mänskliga öden de påverkar.

1.1.2 MEDIERS ROLL I INTERNATIONELL POLITIK

På grund av nyhetsmediernas stora inflytande på åsikter och handlingar, spelar dessa även en avgörande och central roll i den internationella politiken, vilket främst beror på att de utgör en primär källa för information som når ut till en bred publik. Mediers inflytande sträcker sig allt från att påverka den allmänna opinionen, granska makthavare till att forma både våra samt de som är direkt involverade, såsom journalister och andra aktörers inställningar till olika ämnen (Lisle 2019, s.147). Det går även att argumentera för att medier inte agerar som

neutrala aktörer. De har ofta en tydlig inriktning eller åsikt kring olika ämnen vilket speglas i deras rapportering, således är medieaktörer partiska. Medieaktörer har inte sällan egna intressen, värderingar och perspektiv som genomsyrar deras rapportering. Partiskhet kan ta form av politiska åsikter, ekonomiska intressen eller kulturella värderingar och fungerar som en aktiv kraft i skapandet av narrativ kring olika ämnen. Vilket i sin tur påverkar hur informationen presenteras i media och hur det sedan tolkas av mottagaren som tar till sig information. Denna partiskhet kan bidra till att forma åsikter och attityder hos allmänheten samt påverka politiska beslut (Lisle, 2019, s.148). Det blir därmed tydligt att medierna inte endast rapporterar om den internationella politiken, medier är också en aktiv deltagare som, genom sina val av fokus och tolkning, aktivt bidrar till att forma det globala samtalet och politiska landskapet.

1.1.3 SYRIENKONFLIKTEN

Det pågående syriska inbördeskriget är en komplex konflikt som drivs av många aktörer, men där de huvudsakliga parterna är den syriska regimen som leds av presidenten Bashar al-Assad, och motståndet som utgörs av olika rebellgrupper. Konflikten inleddes i mars 2011 som en konsekvens av de eskalerade protesterna som skedde under den så kallade Arabiska våren. Trots att över ett decennium har förflutit sedan konfliktens början, och flertalet försök från internationella organisationer har gjorts för att bringa fred, råder det fortsatt brist på en lösning till konflikten. Denna långvariga konflikt har som följd haft förödande konsekvenser för den syriska befolkningen. Det finns inga exakta siffror på hur många som har omkommit sedan konflikten bröts ut, men en uppskattning är att omkring en halv miljon människor har mist livet, och ännu fler har drivits på flykt. Våld, politisk och religiös förföljelse, samt ekonomisk kollaps, har varit de främsta drivkrafterna bakom de omfattande flyktingströmmarna som har blivit en av de mest betydande kriserna i modern historia (Nationalencyklopedin, U.Å).

1.1.4 UKRAINKONFLIKTEN

Kriget mellan Ukraina och Ryssland påbörjades i februari 2014 när Ryssland invaderade Ukraina och annekterade Krimhalvön, tillsammans med delar av Donbassområdet. Den 24:e februari 2022 invaderade Rysslands armé andra delar av Ukraina, där man i norr marscherade mot Kiev och de närliggande städerna, i öst mot resterande delarna av Donbassområdet, och i söder mot Mariupol, Zaporizhia och Kherson. Rysslands invasion av Ukraina kan ses som en

av de mest omfattande humanitära kriserna i Europas historia. I februari 2023 gjorde Förenta nationerna (FN) en uppskattning på att över 8000 civila har förlorat sina liv till följd av konflikten, men det föreligger antaganden om att den faktiska dödssiffran är betydligt högre. Enligt UNHCR, FN:s flyktingorgan, har konflikten resulterat i att omkring 8 miljoner ukrainare har tvingats söka skydd utanför landets gränser, medan ytterligare 5 miljoner har fördrivits och blivit internflyktingar inom Ukraina (Globalis, 2023).

1.2 PROBLEMFÖRMULERING

Ukrainakonflikten och Syrienkonflikten är två av de större konflikterna i modern tid. Dessa konflikter har fått betydligt större uppmärksamhet i svensk nyhetsrapportering jämfört med andra mindre konflikter. Media får därav ett större utrymme att påverka både större och mindre detaljer i konflikterna, en detalj som de kan påverka är hur samhället ser på flyktingar. Denna studie strävar efter att komplettera tidigare forskning och det tomrum som finns inom forskningen under denna tidsperiod studien avser att undersöka. Genom denna undersökning är målet att bidra till den befintliga vetenskapliga diskussionen och öka förståelsen för ämnet.

1.3 SYFTE & FRÅGESTÄLLNING

Denna studie har till syfte att undersöka ifall det finns någon skillnad i hur svensk nyhetsmedia representerar flyktingar beroende på ursprungsland och konflikt. Genom att undersöka nyhetsartiklar från de två konflikterna kommer studien att utforska hur svenska nyhetsmedier representerar flyktingar från Syrien jämfört med flyktingar från Ukraina. Fokus i denna studie kommer att ligga på att analysera språket, diskursen och bilderna som används i medierapporteringen för att kartlägga möjliga skillnader i framställningen av dessa två grupper, således kommer inte bakomliggande faktorer till möjliga skillnader att studeras. Denna uppsats strävar således att besvara följande frågeställning:

- *Representeras flyktingar från inbördeskriget i Syrien annorlunda i svensk nyhetsmedia jämfört med flyktingar från kriget i Ukraina - och (i så fall) hur?*

1.4 AVGRÄNSNINGAR

Denna studie kommer att avgränsas till att enbart studera två pågående konflikter: Syrienkonflikten och Ukrainakonflikten. Som tidigare nämnts är huvudfokuset i denna studie

inte inriktat på en fördjupad utforskning av konflikternas bakgrund och pågående händelser och hur de påverkar medierepresentationer. Studien strävar istället efter att analysera hur flyktingar från dessa konflikter representeras i svenska nyhetsmedier och om det finns någon skillnad i representationen. Material för studien kommer att hämtas från två av Sveriges ledande dagstidningar; Svenska Dagbladet och Aftonbladet. För att minimera eventuella snedvridningar och öka resultatens trovärdighet inkluderas inte privata aktörer, såsom bloggare och journalister, i studien. Dessutom kommer studien att begränsas till att analysera en artikel från varje tidning och konflikt, hämtade från deras digitala arkiv, med hänsyn till uppsatsens tids och ordbegränsning.

Urvalet av artiklar kommer att ske strategiskt från en specifik tidsperiod då ämnet var högaktuellt för vardera konflikt för att således undvika att nyhetens aktualitet har minskat. För Ukrainakonflikten kommer tidsperioden begränsas till artiklar publicerade under de första två månaderna efter Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari 2022. Denna avgränsning möjliggör en inriktning på det mest akuta och initiala skedet av konflikten. För syrienkonflikten ser tidsramen lite annorlunda ut. Artiklar från denna konflikt kommer att begränsas till två månader efter publiceringen av artikeln om Alan Kurdi. Artikeln om Alan Kurdi publicerad i början av september 2015 och visade bilden på treårningen Alan Kurdi, vars livlösa kropp sköljts upp på en strand i Turkiet (TT, 2016). Denna händelse markerar en viktig tidpunkt som har potential att påverka och forma medierapporteringen om flyktingar från Syrien. Genom att inkludera artiklar som publicerats under denna månad strävar studien efter att fånga ögonblicket då konfliktens påverkan och mediediskussionen var särskilt påtaglig och uppmärksammas.

1.5 TIDIGARE FORSKNING

Tidigare forskning inom området som studien avser att undersöka är omfattande och mångsidig, men trots detta saknas mer avancerad forskning på det specifika område som denna studie baseras på. För att förankra och berika studien har vetenskapliga artiklar valts som tidigare forskning där artiklarnas syfte är att vägleda frågeställningen och agera som ett fundament för att bygga vidare på forskningsområdet.

“The visual dehumanization” (2013) författad av Bleiker et al. är en studie som undersöker hur ledande nationella nyhetstidningar i Australien representerar asylsökande genom visuella

representationer. Forskningen fastställer att dessa tidningar medvetet använder bilder för att skapa en specifik politisk och avhumaniserande framställning av asylsökande. En betydande majoritet av dessa bilder centrerar kring anonyma grupper, medan endast 2 procent av dem fokuserar på individuella asylsökande med tydliga och igenkännbara ansiktsdrag (Bleiker et al., 2013, s. 413-414). Författarna i studien framhäver att bilder av ensamma offer eller små familjegrupper tenderar att framkalla större medkänsla hos mottagaren och ökar mottagarens vilja att hjälpa de utsatta. Å andra sidan konstateras att bilder som skildrar "mass of people", det vill säga stora grupper av asylsökande, motverkar medkänsla och att det istället kan uppfattas som ett hot snarare än en humanitär situation (Ibid, 2013, s. 404). Denna forskning belyser således hur visuella framställningar av asylsökande i media kan påverka allmänhetens uppfattningar och politiska attityder. Genom att undersöka användningen av bilder i nyhetsmedia identifierar studien specifika visuella strategier och deras potentiella inverkan på mottagarens medkänsla och uppfattning om asylsökandes situation.

“Click to Donate: visual images, constructing victims and imagining the female refugee” (2016) författad av Heather L. Johnson är en annan intressant studie, eftersom Johnsons forskning belyser hur flyktingar representeras genom bilder och riktar ett specifikt fokus på hur kvinnor representeras i det visuella för att framkalla emotionella känslor hos mottagaren. I studien nämner Johnson hur representationen av flyktingar har förändrats genom historien. Från att flyktingar tidigare har representeras i media som stolta och sammanhållna familjer efter andra världskriget och som modiga gestalter under kalla kriget, har bilden nu förändrats till att oftast representera flyktingar från den globala södern som desperata och fördrivna. Johnson betonar i studien bildens kraft och hur det formar mottagarens syn på människor (Johnson, 201, s. 1016). Studien fokuserar på att undersöka bilder använda av FN:s högkommissarie för flyktingar och hur dessa bilder speglar och påverkar politiska förändringar i de västerländska länderna. Johnson konstaterar att dessa bilder har en betydande inverkan på allmänhetens syn på flyktingar och hur de används strategiskt för att väcka donationer och politiskt stöd. Johnson betonar hur skildringen av flyktingar har förskjutits från att betona individuella berättelser och politiskt agerande till att fokusera på sårbarhet och offerroll, särskilt bland kvinnor och barn, då de inte ses som ett hot eftersom de generaliseras till en kategori som är beroende av skydd (Ibid, s. 1031-1032). Genom att representera kvinnor i bilder går det att skapa ett emotionellt narrativ där syftet är att skapa medlidande hos mottagaren och på det sättet mobilisera stöd hos mottagaren (Ibid, s.1033).

Johnson avslutar sin artikel med att poängtera att bilder kommer att förbli en del av migrationspolitiken och trenden med att göra flyktingar till offer kommer att fortsätta.

“Passivity in the face of distant others’ suffering: an integrated model to explain behavioral (non-)response” (2021) författad av David Schieferdecker är en studie som utforskar begreppet *distant suffering*, vilket är relevant för denna studie att ta i beaktelse då begreppet *distant suffering* ihop med Schieferdeckers handlingsmodell kommer att användas som analysverktyg i denna studie. I studien beskriver Schieferdecker att en mottagare framkallar en emotionell sida när den utsätts för exponering av en mediatyp där lidande av avlägsna personer representeras, vilket i sin tur leder till att mottagaren framkallar en känsla och ett behov av att hjälpa de utsatta. Trots mottagarens emotionella påverkan där mottagaren känner en stark övertygelse om att lidandet de ser inte är berättigat, och att de således känner ett behov av att hjälpa förblir de ofta passiva. Detta vill Schieferdecker utforska i sin studie och har därför konstruerat en handlingsmodell som förklarar detta fenomen (Schieferdecker, 2021, s. 20).

TEORETISKT RAMVERK

2.1 INTRODUKTION TILL TEORETISKT RAMVERK

I denna studie kommer poststrukturalismen tillämpas som teoretiskt ramverk för att analysera hur svensk nyhetsmedia konstruerar en dominerande diskurs för att påverka mottagaren och allmänhetens uppfattning om ett särskilt ämne, men även hur de i sin tur kan ge stöd för politiska åtgärder. I analysdelen kommer begreppen *distant suffering* och *framing* att användas ur ett poststrukturalistiskt synsätt på begreppen, vilket kommer att presenteras i metoddelen under avsnittet "analysverktyg". Dessa begrepp är intressanta och väsentliga från ett poststrukturalistiskt synsätt eftersom de utforskar hur vår förståelse och uppfattning av världen konstrueras genom språk och representationer (Devetak, 2022, s. 170). Studien kommer sedan i analysdelen att tillämpa "What's the problem represented to be" (WRP) av Carol Bacchi som analysmetod eftersom att denna metod tar avstamp från ett poststrukturalistiskt synsätt. Därmed strävar denna studie efter att analysera artiklar med en liknande poststrukturalistisk ansats för att få en djupgående analys som går hand i hand med den valda metoden.

2.2 POSTSTRUKTURALISM

Poststrukturalismen är en teori inom internationella relationer som härstammar från strukturalismen. Inom poststrukturalismen är språket en avgörande faktor för hur vi förstår och betraktar världen, där frågan om kunskap ses mer som en etisk, politisk eller normativ fråga. Poststrukturalismen betonar starkt att språkets stil och metaforer spelar en avgörande roll i skapandet av kunskap och hur vi människor förstår världen. En betydande insikt inom teorin är att individer kan uppfatta och tolka ord på olika sätt, vilket innebär att olika individer inte nödvändigtvis ger samma innebörd åt ett uttryck (Devetak, 2022, s. 164-165). Detta leder sedan till slutsatsen att det inte finns någon objektiv sanning, vilket poststrukturalismen utmanar och ifrågasätter. Genom att ifrågasätta fakta och övertygelser strävar teorin efter att undersöka hur dessa bidrar till att skapa och befästa dominans och maktstrukturer inom internationella relationer. Teorin hävdar att kunskap accepteras på grund av maktens aktörer som inom teorin kallas "eliter", tvingar på den på andra. Medieorganisationer är en aktör som anses vara en "elit", där media använder sitt inflytande

för att forma vad som betraktas som sanning. De uppnår makt genom att manipulera diskurser, där viss information accepteras som sanning. Forskaren Michel Foucault talar bland annat om "sanningens regim" där diskurs, elitaktörer och språk samverkar för att skapa och upprätthålla en accepterad sanning och därav bör man vara uppmärksam mot aktörer som försöker förmedla en objektiv världsbild genom ett narrativ (McMorrow, 2018, s.1-2).

METOD

3.1 VAL AV METOD - DISKURSANALYS

Denna studie syftar till att undersöka och analysera hur representationen av flyktingar från kriget i Syrien skiljer sig från representationen av flyktingar från kriget i Ukraina i svensk nyhetsmedia, och således kommer frågeställningen att besvaras genom en kvalitativ textanalys som har till syfte att studera helheten i texten vilket är det centrala i denna studien (Esaiasson et al., 2022, s. 211). Analysmetoden som kommer att användas för att granska urvalet är en diskursanalys, vilket är en metod som används för att studera och analysera språket i texter. I en diskursanalys ses inte språket som något neutralt eller objektivt i vår kommunikation, språket representerar således inte alltid den givna verkligheten. Fokuset ligger på att noggrant granska hur ett ämne eller fenomen beskrivs genom att identifiera använda ord, olika sätt att kommunicera om det givna ämnet samt reflektera över varför dessa varianter existerar. Syftet är således att inte bara kartlägga språkanvändningen utan också att undersöka om det förekommer olika sätt att prata om ämnet och vilka konsekvenser dessa sätt av kommunikation kan ha för mottagaren. Det handlar om att avslöja och förstå språkets roll i forandet av mening och dess påverkan på hur vi uppfattar och tolkar olika aspekter av vår omvärld (Bergström & Ekströms, 2021, s. 255-256). Metoden är relevant för denna studie eftersom avsikten är att studera språket i olika nyhetsartiklar och ifall det finns någon skillnad i hur flyktingar som begrepp representeras beroende på konflikt i svensk nyhetsmedia. Det är dock viktigt att vara medveten om de potentiella riskerna med diskursanalys, nämligen risken för subjektivitet och fri tolkning. För att minimera denna risk kommer studien följa Carol Bacchis analysmetod WRP för att minska godtyckligheten i analysdelen, samt förbättra studiens validitet.

3.2 VALIDITET OCH RELIABILITET

I denna studie, liksom i andra studier, är det betydelsefullt att upprätthålla en konsekvent analys eftersom att studien baseras på en diskursanalys, vilket involverar fri tolkning av språk och text. För att minimera risken med subjektivitet och säkerställa en hög reliabilitet i analysdelen kommer Carol Bacchis analysmetod WRP att följas för att öka studiens tillförlighet. Genom att säkerställa att studien har hög reliabilitet kan forskningen anses vara

tillförlitlig och resultaten kan betraktas som trovärdiga (Esaiasson et al., 2022, s. 64). Att upprätthålla en konsekvent analys är även avgörande faktor för att säkerställa att studien mäter det den avser att mäta och att studien är replikerbar, vilket således stärker studiens validitet (Esaiasson et al., 2022, s. 59).

3.3 CAROL BACCHI'S RAMVERK

Analysmetoden WPR av Carol Bacchi utgör grundvalen för denna studie och representerar en form av diskursanalys. Metoden härstammar från poststrukturalismen och Michel Foucaults teoretiska perspektiv, vilket innefattar uppfattningen att diskurser aktivt konstruerar verkligheten och att makt manifesterar sig genom språkliga representationer av problem. Bacchis metod fokuserar specifikt på hur politiska policys impliceras som problem och syftar till att avslöja hur detta problem framställs inom den givna kontexten genom en kritisk granskning (Bacchi, 2016, s. 7-8).

Metoden bygger på tanken att arbeta baklänges genom att tillämpa ett antal frågor som Bacchi har konstruerat och således identifiera och analysera representationen av det "problem" som producerats och konstruerats inom den givna kontexten. Vad som särskiljer WPR från andra metoder är dess utmaning av den konventionella uppfattningen om att regeringens främsta uppgift är att lösa befintliga problem. Istället argumenterar metoden för att politik inte enbart hanterar existerande problem utan aktivt producerar och konstituerar de problem den påstås lösa (Bacchi, 2016, s. 16). Denna förskjutning i synsätt på regeringens roll och dess relation till problematisering ger metoden en unik och kritisk dimension inom analysen av politiska processer och beslutsfattande.

Bacchis Ramverk - (Bacchi, C., 2009. <i>Analysing Policy: What's the problem represented to be?</i> , s. 2)
1. Vad representeras "problemet" vara i en specifik policy?
2. Vilka förutsättningar eller antaganden ligger till grund för denna representation av "problemet"?
3. Hur har denna representation av "problemet" kommit till?
4. Vad lämnas oproblematiserat i denna problemrepresentation? Var finns tystnaderna? Kan "problemet" tänkas ses på ett annat sätt?
5. Vilka effekter och konsekvenser framkallas av denna representation av "problemet"?
6. Hur/Var har denna representation av "problemet" producerats, spridits, och försvarats? Hur skulle den kunna ifrågasättas, störas, och ersättas?

Bild 1: Bacchis Ramverk. Bilden illustrerar WPR-metoden , vars syfte är att genom frågor vägleda sig själv till att identifiera och kritiskt analysera hur problem framställs i ett dokument eller en studie. Läsaren uppmanas att

reflektera över författarens syn på vad som behöver förändras eller betraktas som problematiskt. (Bildkälla: Egen)

3.4 MATERIAL

Denna studie använder sig av ett strategiskt urval av artiklar från Svenska Dagbladet och Aftonbladets digitala arkiv. Artiklarna kommer att väljas utifrån deras relevans för studiens syfte och forskningsfråga. Vilket inkluderar artiklar som behandlar både flyktingar från Syrienkonflikten och Ukrainakonflikten. Studien kommer att fokusera på artiklar publicerade under en specifik tidsperiod för att begränsa omfattningen och skapa relevant kontext.

3.5 ANALYSVERKTYG

I denna studie kommer flera analytiska verktyg att användas för att analysera urvalet. I första hand kommer urvalet att analyseras utifrån Bacchis WRP-metod. Utöver det kommer begreppen *distant suffering* och *framing* att vara centrala i studiens analysdel. Begreppet *distant suffering* beskriver fenomenet när människor, ofta geografiskt avlägsna från en plats där lidande sker, upplever och engagerar sig känslomässigt i det lidande som presenteras genom olika medier, vilket är ett sätt för nyhetsmedier att förstärka ett narrativ genom att berätta gripande historier och visa visuella representationer av lidandet (Boltanski, 1999, s. 3, introduktion). Genom att tillämpa ett poststrukturalistiskt synsätt på begreppet, kommer studien att utforska hur dessa emotionella upplevelser och engagemang konstrueras och representeras i de olika artiklarna. Poststrukturalismen betonar således att våra förståelser av *distant suffering* inte är objektiva och neutrala utan snarare formade av språkliga konstruktioner, maktrelationer och sociala normer som formas på olika sätt.

Förutom *distant suffering* kommer begreppet *framing* att användas som ett analysverktyg. *Framing* syftar på hur information presenteras, antingen i form av text eller bilder, och hur det i sin tur påverkar och formar mottagarens perspektiv och tankar kring det ämne som förekommer i den givna kontexten. Det innefattar urvalet av specifika ord, metaforer och bilder för att forma en berättelse eller tolkning av händelser (Scheufele, 1999, s. 103). I denna studie kommer begreppet att användas för att analysera bilderna tillhörande artiklarna. Fokusområden att använda detta verktyg kommer att vara att identifiera visuella element, vinklar och fokus som används i bilder för att i sin tur forma mottagarens perspektiv och tankar kring det som representeras i artikeln. Det övergripande målet är att avslöja hur dessa

visuella val påverkar skapandet av narrativ och tolkningar av den presenterade informationen, med hänsyn till poststrukturalismens synsätt som betonar mångtydigheten och makt dynamiken i skapandet av meningar och representationer.

Vidare kommer ett ytterligare verktyg att finnas för att analysera urvalet, nämligen David Schieferdeckers handlingsmodell. Modellen illustrerar ett kronologiskt handlingsmönster för en individ, där individen först utsätts för ett stimuli i form av en nyhet, bild eller annan information från nyhetsmedia, följt av en acceptans eller förkastelse av sina moraliska övertygelser. Detta leder sedan till att man antingen förändrar sina moraliska övertygelser, eller på grund av lågt kognitivt engagemang eller starka tidigare troer behåller sina moraliska övertygelser (Schieferdecker, 2021, s. 25-27). Dessa två utfall bestämmer slutligen hur individen till slut väljer att agera.

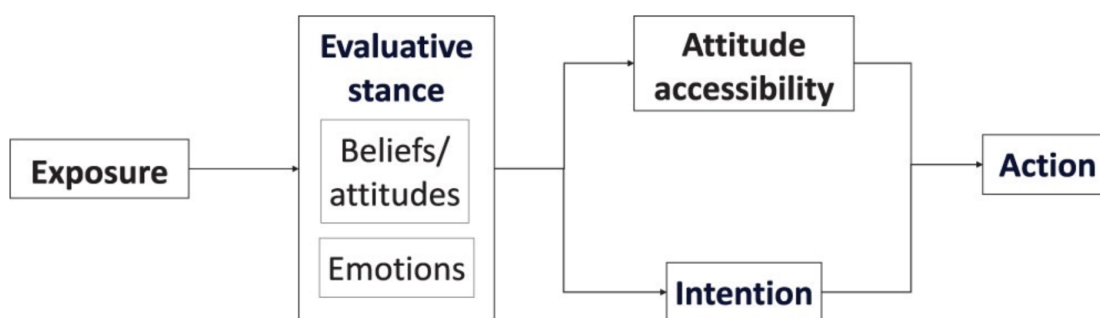

Bild 2: Schieferdeckers förenklade handlingsmodell (Schieferdecker, 2021, s. 24).

3.6 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT AV ANALYS

För att kunna genomföra en mer avancerad och djupgående analys av materialet i denna studie är det vitalt att få till en operationalisering och att skapa en tydlig brygga mellan teori och material. Analysen genomförs stegvis, där varje artikel kommer att granskas med avseende på dess problemrepresentation och hur detta påverkar mottagarens uppfattning av flyktingar från konflikterna. WRP-metoden kommer att användas som analysmetod i denna studie, men frågorna måste formuleras på ett sätt som är anpassat till denna studiens specifika syfte och undersökningsområde, vilket också gjorts i denna studie. Fråga fem och sex kommer inte att tas med eftersom studien inte undersöker orsaker och konsekvenser, utan syftet är att enbart undersöka ifall det finns en skillnad i representation av flyktingar. Således förbättras jämförbarheten mellan urvalet. Avvikande från WRP-metoden kommer denna studie inte att inrikta sig på analys av regeringsdokument utan snarare på nyhetsartiklar publicerade i Aftonbladet och Svenska Dagbladet. Därmed kan metoden konstruktivt

användas som ett instrument för att utforska och analysera hur individer som påverkats av konflikterna representeras i svensk nyhetsmedia och ta reda på vad som representeras som ett problem.

Bacchi Ramverk - (Bacchi, C., 2009. Analysing Policy: What's the problem represented to be? s. 2) - Anpassad Version
1. Hur representeras flyktingarna i artikeln och på vilket sätt?
2. Vilka förutsättningar eller antaganden ligger till grund i hur flyktingar representeras?
3. Hur har denna representation av flyktingar kommit till?
4. Vad lämnas opreblamiserat i denna problemrepresentation? Finns det tystade frågor? Finns det alternativa sätt att betrakta de "utsatta" på?

Bild 3: Bacchis Ramverk. Bilden illustrerar en mer lämplig version av WPR-metoden för denna studie. Notera att frågorna 5 och 6 exkluderats för att förbättra jämförbarheten mellan studiens urval. (Bildkälla: Egen)

Fråga 1: Utgör utgångspunkten för analysen av urvalet och strävar efter att identifiera problempresentationen i texten och i denna studie är det att definiera hur flyktingar framställs i artikeln samt specificera de aspekter som betraktas som problematiska (Bacchi, 2016, s. 20).

Fråga 2: Handlar om att begripa de underliggande antaganden eller förutsättningar som präglar representationen av flyktingarna, vilket kan vara av kulturell, politisk eller social karaktär och som påverkar deras beskrivning i artikeln. Fokus i denna fråga ligger på konstruktionen av begreppet flyktingar och de övergripande strukturerna som formar problemets framställning, snarare än på författarens språkliga formuleringar (Ibid, s. 20-22).

Fråga 3: Syftar till att analysera hur den specifika representationen av problemet har uppstått, vilket innefattar en undersökning av mekanismer som kan ha bidragit till att forma representationerna. Detta inkluderar medias påverkan, politiska diskurser och tidigare historiska händelser (Ibid, s. 22).

Fråga 4: Riktat sig mot en kritisk granskning av artikeln och syftar till att reflektera över det som inte diskuteras eller problematiseras i representationen av flyktingar. Målet är att identifiera tystade aspekter och perspektiv, medvetet eller omedvetet undvikna i artikeln. Genom att utforska frånvarande perspektiv och överväga alternativa sätt att betrakta de "utsatta" strävar man mot en mer rättvis och inkluderande framställning i denna studie (Ibid, s.22)

ANALYS

4.1 UKRAINAKONFLIKTEN

4.1.2 HÄR FLYR BARNEN - MITT I KRIGET

I artikeln "Här flyr barnen - mitt i kriget", publicerad i Aftonbladet den 28:e februari 2022, författad av Staffan Lindberg, presenteras flyktingarna som sårbara offer för konflikten mellan Ukraina och Ryssland. Ordet flykting används inte explicit i artikeln, utan författaren har konstruerat en diskurs i hur flyktingarna representeras i artikeln. Där flyktingarna till största del representeras som barn där författaren beskriver de som offer som är direkt påverkade av konflikten, där deras lidande understryks genom skildring av rädsla, evakuering och skyddssökande. Detta kan exemplifieras med ett utdrag ur artikeln: "Någonstans i Ukraina upplever ett litet barn det inget barn ska behöva vara med om. Ett stridsflygplan dundrar in framför huset under beskjutning och barnet skriker i panik" (Lindberg, 2022). Ur ett poststrukturalistiskt synsätt kan man reflektera över hur valet av ord och specifika termer, som i detta fall "barn," används som verktyg för att forma mottagarens uppfattning och emotionella respons till artikeln och de drabbade. Vilket innebär att författaren medvetet skapat en bild av flyktingarna som oskyldiga och sårbara offer för konflikten och således påverka läsarens inställning till konflikten och de utsatta.

Ett bakomliggande antagande i representationen av flyktingarna, med särskilt fokus på barn, är att de är oskyldiga och oförberedda offer för kriget. I artikeln finns det en implicit uppfattning om deras sårbarhet och behovet av skydd och hjälp, där det uttrycks i artikeln "För barnen i Ukraina har mardrömmen bara börjat" (Lindberg, 2022), vilket således förstärker bilden av vad de drabbade går igenom och vad de har att vänta sig. Flyktingarnas representation i artikeln har uppstått genom att betona de traumatiska händelser som de har utsatts för under Rysslands invasion av Ukraina. Genomgående i artikeln används språk och ton för att framkalla en emotionell koppling hos läsaren, vilket syftar till att skapa medkänsla och medvetenhet om det lidande som flyktingarna upplever. Denna strategi kan kopplas till begreppet *distant suffering* där avsikten är att övervinna den geografiska och känslomässiga distansen mellan läsaren och de drabbade i Ukraina. Vidare kan Schieferdeckers

handlingsmodell vara ett användbart verktyg för att undersöka denna artikel närmare, där laddade ordval, starka bilder, eller otäcka historier ämnar till att skapa ett avlägset lidande hos läsaren som i många fall påtvingar en reaktion med empati eller eventuellt förakt och ilska (Schieferdecker, 2021, s. 25). I artikeln skrivs det “Dussintals civila och militärer dödas och skadas redan under de första timmarna, medan den ryske president Vladimir Putin hotar med att den som blandar sig i riskerar att drabbas av konsekvenser som aldrig tidigare setts” (Lindberg, 2022). Här används en retorisk strategi för att förstärka lidandet hos den avlägsne mottagaren och skapa en känsla av omedelbarhet, vilket kan ses som ett medvetet försök att engagera läsaren känslomässigt. Genom att förmedla det hotfulla och dramatiska i situationen strävar författaren efter att bryta igenom den distans som annars skulle kunna finnas mellan läsaren och flyktingarnas lidande, och därigenom väcka en starkare medkänsla och förståelse för deras situation.

Artikeln ger en holistisk bild av lidandet, och representerar ofta lidandet genom att fokusera på ett offer i taget för att skapa en känsla av närhet hos mottagaren. Genom att göra detta skapar författarna ett narrativ genom diskurser för att påverka mottagarens förståelse och empati för de utsatta. Från ett poststrukturalistiskt synsätt betonas det att en sådan framställning inte är neutral utan är formad av “eliterna”, det vill säga nyhetsmedierna. Artikeln undviker att utföra ett felsslut där man fokuserar allt för mycket på en person i taget och således negligerar det större problemet och det större lidandet, och nämner uttryckligen att missilerna och raketerna inte skonar någon: “Under dagen fortsätter ryska missiler och raketer att slå ner. Ukrainska militärbaser utgör de huvudsakliga målen. Men ingen går säker. Raketer landar mitt i barnens bostadsområden. Ett sjukhus förstörs.” (Lindberg, 2022). Således går det att dra slutsatsen att författaren, trots fokuset på barnen i denna artikel, undviker att lämna andra samhällsaspekter oförklarade, och att situationen är entydigt allvarlig för människorna i Ukraina.

I artikeln presenteras ett flertal fotografier, där bilderna tydligt avbildar barn tillsammans med deras mödrar i samband med flykt eller när de sökt skydd. Det går att argumentera för att bilderna i artikeln är utvalda för att stärka artikelns narrativ. Bilderna som illustreras i artikeln är begränsade till att enbart porträttera ett fåtal individer, där ansikten och ansiktsuttryck framträder tydligt i bilderna. Ett specifikt exempel i artikeln är en bild tagen av Anna Szilagyi

som illustrerar en bild tagen framifrån på ett barn där ansiktsuttrycket visas tydligt och där barnet synligt gråter.

4.1.3 FN: INTE LÄGE ATT BRÅKA OM FLYKTINGFÖRDELNING

I artikeln “FN: Inte läge att bråka om flyktingfördelning” publicerad i Svenska Dagbladet den 9:e mars 2022, författad av Tomas Lauffs, definieras begreppet flykting som en blandning av kvinnor och barn, och att majoriteten av de som flytt landet är just kvinnor och barn utan vuxet sällskap. Författaren betonar tydligt att män inte utgör en del av flyktinggruppen eftersom att landets myndigheter inte tillåter ukrainska män att resa utomlands. Genom att utesluta män i artikeln konstrueras en specifik diskurs som formar mottagarens förståelse för de utsatta. Artikeln belyser inte bara sårbarheten för denna flyktinggrupp ur ett krigsperspektiv, utan vidare utvecklar och fördjupar förståelsen för att flyktingarna även är socialt utsatt grupp i länderna de kommer till: “De länder som tar emot flyktingarna är väl medvetna om de risker som människosmugglare och kriminella utgör mot sådana sårbara grupper.” (Lauffs, 2022). Denna dubbla betoning på flyktinggruppernas sårbarhet skapar ett underlag för artikelns huvudtes, att krisen är mycket allvarlig och att det inte finns någon tid att förlora på diskussioner om vilka länder som ska ta emot flest flyktingar.

Representationen av flyktingar i artikeln bygger på antaganden om att de är i ett akut behov av hjälp och som tidigare nämnts så syftar det främst till barn och kvinnor. Det antas i artikeln att flyktingarna är mycket sårbara och särskilt de barn som saknar vuxet sällskap, vilket skapar en specifik diskurs om flyktingarnas sårbarhet. Denna representation av flyktingarna i artikeln har kommit till genom att författaren valt att ta med uttalanden från FN:s högkommissarie för flyktingar, Filippo Grandi. Grandi betonar i sina uttalanden den akuta situationen och behovet av hjälp. Ett uttalande som författaren valt att citera i artikeln är: “Jag kunde inte ens titta. Det var hjärtskärande, de vet inte om de någonsin kommer att träffa de här männen, sina fäder och makar igen” (Lauffs, 2022). Detta uttalandet kan kopplas till begreppet *distant suffering* eftersom uttalandet bidrar till att konstruera en känslomässig dimension hos mottagaren och där författaren strävar efter att etablera en mer djupgående och empatisk förståelse för de lidande och utmaningarna flyktingarna står inför.

I artikeln ligger mycket av fokuset på den humanitära situationen och de utmaningar som EU står inför på grund av flyktingströmmarna från Ukraina. Det som lämnas oproblematiserat i artikeln är hur unionen tillsammans med medlemsländerna faktiskt ska gå tillväga för att

åtgärda situationen, och diskuterar således inte övergripande strategier eller lösningar till hur situationen ska lösas med ett långsiktigt perspektiv. I detta fall kan beslutet att fokusera på den humanitära situationen och undvika övergripande strategier ses som ett sätt att konstruera en specifik bild av krisen och rikta uppmärksamheten mot vissa aspekter medan andra förblir obetonade. Genom att betona det mest akuta i kontexten kan det i sin tur påverka mottagarens uppfattning och inställning till frågan, vilket kan ses som en politisk maktutövning.

I artikeln visas en bild på Filippo Grandi under en pressträff i Rosenbad. Genom att använda en närbild på Grandi tagen framifrån kan det påverka mottagarens förmåga att få en emotionell koppling till de utsatta och de "verkliga" lidandet. Bilden förmedlar i första hand en formell situation snarare än en situation där mänskliga öden och känslor är i fokus. Valet av bild kan argumenteras för att författaren vill hålla artikeln mer neutral och objektiv, vilket kan bidra till att upprätthålla en mer distans mellan mottagaren och de utsatta i artikeln. Emellertid är bilder i det poststrukturalistiska synsättet inte neutrala, utan det finns alltid en baktanke som påverkas av maktrelationen mellan fotograf och personen som bilden tas på.

4.2 SYRIENKONFLIKTEN

4.2.1 KRAFTIG ÖKNING AV FLYKTINGAR TILL SVERIGE

I artikeln "Kraftig ökning av flyktingar till Sverige" publicerad i Aftonbladet den 9:e september 2015, författad av Susanna Nygren, används begreppet flykting och asylsökande i artikeln där de representeras som en homogen grupp istället för att benämna de som enskilda individer. I artikeln betonas den stora gruppen människor i form av siffror, "Det kommer mellan 100 och 200 flyktingar per dygn in till Malmö centralstation per dygn". Under söndagen väntade Migrationsverket på en ännu större grupp om minst 300 (Nygren, 2015). Genom att betona flyktingarna och asylsökande i siffror skapar det intrycket av stor och växande utmaning för Sverige. Författaren har ett kvantitativt fokus i artikeln vilket kan förstärka bilden av flyktingar för mottagaren som en börda eller en utmaning för det svenska samhället, vilket kan ses som ett sätt försök till att utöva makt och påverka allmänhetens uppfattning om problemet. Genom att framställa flyktingarna som en massiv och växande grupp skapas intrycket av en betydande påverkan på det svenska samhället, både i termer av resursanvändning och den sociala dynamiken. Författarens val av betydande kvantitativt fokus som specifik diskurs i artikeln kan även ses som ett strategisk försök till att forma

mottagaren syn på situationen och på det sättet även påverka hur mottagaren ser migrationsfrågor, som kan koppla till poststrukturalismens syn på medieaktörer som en "elit".

Författaren betonar även i artikeln de ekonomiska utmaningarna som flyktingarna står inför för att ta sig till Sverige, samt att de är offer för människosmuggling. Detta ges dock inget större fokus i artikeln, utan den övergripande problemrepresentationen är den ökade flyktingströmmen där flyktingarna representeras i form av siffror och inte som enskilda individer som tidigare nämnts. Vilket kan ses som ett politiskt antagande till hur problempresentationen har kommit till, eftersom det skapar en politisk kontext där flyktingar potentiellt kan ses som ett "problem" för svenska samhället. Genom att skriva "I augusti sökte 4 791 syrier asyl i Sverige. Vilket är tusen fler än samma period under förra året och mer än dubbelt så många som juli 2015", (Nygren, 2015), kan det eventuellt tolkas av mottagaren att Sverige står inför en stor utmaning genom att betona flyktingarna som ett kvantitativt tal.

Det som lämnas oproblematiserat i artikeln är att artikeln enbart fokuserar på kvantitativa aspekter, författaren har valt att representera flyktingarna som en homogen grupp och inte som enskilda individer, därav görs ingen reflektion av mångfalden. Vilket kan ses som en begränsning då artikeln inte heller lyfter fram enskilda individers upplevelser, bakgrund och motiv till varför det flyr. Genom att författaren har valt att utesluta dessa faktorer går det att argumentera för att den emotionella kopplingen till de drabbade begränsas. Mottagaren får därmed endast tillgång till en övergripande och distanserad förståelse av situationen, vilket är förenligt med begreppet *distant suffering*, där avsaknaden av individuella upplevelser skapar en känslomässig distans mellan de drabbade och mottagaren. Vidare förstärks även denna distans mellan de drabbade och mottagaren genom frånvaron av bild till artikeln.

4.2.2 "FARAN PÅ HAVET VAR BÄTTRE ÄN FARAN PÅ LAND"

I artikeln "'Faran på havet var bättre än faran på land'" publicerad i Svenska Dagbladet den 27:e oktober 2015, författad av Gunilla von Hall, används ordet "flykting" en gång i artikeln. I övriga fall används ordet "syrier" för att beskriva de människor som befinner sig på flykt. Genom att använda ordet "syrier" istället för "flyktingar" riktas ett specifikt fokus på de utsattas nationalitet, vilket politiserar katastrofen. Författaren sätter även individer i fokus i

artikeln, framförallt på tre månader gamla Alma och hennes familj. Genom att författaren fokuserar på en familj ges det en mer personlig representation av flyktingar. Där artikeln belyser familjens personliga upplevelser, känslor och bakgrund vilket således formar en mänsklig och känslös bild av flyktingarnas situation. Ett exempel som illustrerar detta, “I detta myller av flyende från krig och terror finns mängder med gripande människoöden. Ett av dem är tre månader gamla Alma och hennes familj”, vidare skrivs det även “Klara bruna ögon, och pyttesmå händer. Så liten och bräcklig. Och ändå överlevde hon fem timmars kall och blöt resa i en överfylld gummibåt på ett blåsigt hav” (von Hall, 2015). Genom denna representation av flyktingarna, där individer och deras personliga berättelser står i fokus, kan det kopplas till *distant suffering* där det kan ses som ett försök att få mottagaren mer emotionellt engagerad i situationen trots distansen och på det sättet få en starkare koppling till de som är drabbade.

Författarens representation av flyktingarna i artikeln bygger på antagandet att situationen de befinner sig grundar sig i en känsla av desperat nöd, drivna av den farliga situationen i deras hemland där deras liv står på spel. Ett exempel från artikeln, “Till sist bestämde familjen sig för att fly hemstaden Daraa, plågad av regimattacker, rebellgruppers anfall och terrorgruppen Islamiska statens framfart.” (von Hall, 2015). Detta exempel tar upp motiveringen till varför de flyr och det kaos som finns i deras hemland. Artikeln fördjupar sedan detta ytterligare genom pappan Ismaels ord “Vi kunde inte längre stanna i Syrien. Där ser man döden varje dag, och våra liv var slut, säger pappan Ismael sittande på den hårda kajbryggan”. Genom att författaren förmedlar dessa kraftfulla uttalanden skapas ett narrativ kring flyktingarnas situation som formar mottagarens uppfattning om situationen. Ord som “döden” och “liv” är dessutom laddade ord som har en stark känslomässig kraft vilket i sin tur kan stärka narrativet.

Det som lämnas oproblematiserat i artikeln är hur länderna ska hantera mottagandet av flyktingarna eller hur man konkret kan hjälpa dem med de utmaningar som kan finnas i destinations länderna i form av hjälporganisationer. I artikeln skrivs det att “Familjen vill vidare till Sverige för att söka politisk asyl”, men någon vidare utveckling till motivet varför de specifikt vill till Sverige finns inte med och inte heller hur Sverige kan bistå med hjälp. Genom att undvika komplexiteten kring politiska och humanitära aspekter av flyktingmottagandet kan författaren skapa en starkare emotionell koppling hos mottagaren

genom att framhäva de personliga berättelserna istället och på det sättet stärka det övergripande narrativet.

I artikeln presenteras två liknande bilder tagna av Malin Hoelstad. Den första bilden fångar ett ögonblick när mamman Riha håller tre åriga Alma i hamnen Samos med en liten pojke sovande i bakgrunden. Ansiktsuttrycken visas tydligt i bilden där de är neutrala. Trots den känslosamma och ansträngda situationen, som flyktingarna befinner sig i, framträder inte starka eller extremt uttrycksfulla ansiktsdrag. I andra bilden fångas hela familjen, mamman med dottern Alma och pappan med sonen Ibrahim. Bilden är tagen framifrån där det tydligt syns att de sitter på marken och där Ibrahim synligt gråter. Detta ögonblick fångat på bild stärker artikelns narrativ när familjens känslosamma ögonblick framträder.

DISKUSSION AV ANALYS

5.1 DISKUSSION AV ANALYS OCH TIDIGARE FORSKNING

Resultatet av analyskapitlet visar på att det finns ett svagt mönster i hur flyktingar från Ukraina och Syrien representerades i svensk nyhetsmedia. I de artiklarna som rapporterar om flyktingar från Ukraina är det en tendens till ökad fokus på individualisering av de utsatta jämfört med artiklarna om flyktingar från Syrien, vilket möjligtvis beror på att artiklarna med fokus på Syrienkonflikten ofta flyttar fokus från flyktingarna till det större bakomliggande problemet i landet, nämligen kriget. Detta leder således till att flyktingarna representeras som barn och kvinnor i artiklarna från Ukrainakonflikten och ordet "flykting" används inte explicit för att beskriva de utsatta. I artiklarna från Syrien representeras flyktingarna i artikeln "Kraftig ökning av flyktingar till Sverige" (Nygren, 2015) i form av siffror och där de utsatta beskrivs i termer av "flyktingar". I artikeln "Faran på havet var bättre än faran på land" (von Hall, 2015), skiljer sig representationen av flyktingar där de beskrivs som individer med särskilt fokus på en familj och de utsatta beskrivs i termer "syrier".

I forskningen som bedrivits av Bleiker et al. (2013) menar Bleiker att artikelförfattare ofta ämnar att skapa ett emotionellt band mellan mottagare och den utsatte i en given kontext genom att tydligt porträttera ett ensamt offer med hjälp av en historia, och sedan förstärka denna historia visuellt med hjälp av en bild (Bleiker et al., 2013, s. 408). Porträtterar man istället en större grupp människor motverkar det en medkänsla hos mottagaren genom en historia och en stark identitet, och att en bild sedan har potential att förstärka mottagarens känslor. Parallellt kan detta kopplas till Schieferdeckers antaganden (2021) om *distant suffering* och att syftet med nära empatiska band mellan mottagare och artikelns offer som skapas med hjälp av historier eller bilder är att framtvunga handlingar för att stoppa lidandet, exempelvis genom donationer. Schieferdeckers forskning menar således att ju närmare band man lyckas knyta till de utsatta personerna i en artikel, desto mer emotionellt tvingad blir man till att hjälpa till för att minska lidandet. I denna studie gestaltar sig detta sig i form av fokus på individen eller familjen, vilket i artikeln "Faran på havet var bättre än faran på land" (von Hall, 2015) görs genom att fokusera på en syrisk familj som tvingats på flykt efter att Islamiska Staten erövrat mark i Syrien, och i artikeln om Ukraina "Här flyr barnen -

mitt i kriget” (Lindberg, 2022) genom att visa bilder på ukrainska kvinnor och barn som tvingats fly undan Rysslands bombningar av landet, kan man framtvunga mottagaren till att först antingen acceptera eller förkasta sina moraliska övertygelser och slutligen agera. På det sättet är artiklarnas representation av flyktingarna lika.

Vidare visade Johnsons forskning (2011) på att mottagare som läste artiklar med ett fokus på en utsatt grupp inte hade samma emotionella relation som till en utsatt person i en nyhetsartikel, eftersom att gruppen ofta betraktades som ett hot eller en belastning. Denna notering representeras i artiklarna genom att skapa marginellt större anonymisering av offren i Syrienkonflikten där man ofta anonymiserar gruppen genom att fokusera på ett mer utbrett problem istället för på en specifik individ, vilket kan jämföras med flyktingarna från Ukraina som representeras i form av kvinnor och barn med tragiska historier och där artikelförfattaren ofta fokuserar på den hopplöshet och sårbarhet denna demografiska grupp utsatts för. Således knyter författaren ett närmare emotionellt band mellan artikelns mottagare och personen som representeras i artikeln, och ses därför inte som ett lika stort hot som en anonym och större grupp. Detta kan kontrasteras i artikeln “Kraftig ökning av flyktingar till Sverige”, som fokuserar på det stora antalet asylsökande syrier, där författaren genomgående i artikeln fokuserar på en stor och anonym grupp av människor.

SLUTSATS

6.1 STUDIENS SLUTSATS

Studien ämnade att undersöka ifall det fanns någon skillnad i hur nyhetsmedia representerar flyktingar från Ukraina jämfört med flyktingar från Syrien, där studiens frågeställning var följande: *Representeras flyktingar från inbördeskriget i Syrien annorlunda i svensk nyhetsmedia jämfört med flyktingar från kriget i Ukraina - och (i så fall) hur?*

För att besvara frågeställningen har en diskursanalys genomförts där två artiklar från Aftonbladet samt Svenska Dagbladet har analyserats med hjälp av Carol Bacchis analysmetod, *what's the problem represented to be?*. Studiens frågeställning anses vara besvarad eftersom det finns ett svagt mönster som tyder på att representationen skiljer sig åt i hur flyktingar representeras beroende på konflikt. I representationen av flyktingar från Ukraina riktas ett närmare fokus på individualisering och där de inte blir anonymiserade på samma sätt som flyktingar från Syrien i artiklarna. I artiklarna som behandlar flyktingar från Syrien flyttas fokuset till den utlösande faktorn bakom flyktingvågen i Syrien, nämligen stridigheterna. Trots att det finns ett svagt mönster i representationen är det svårt att dra en absolut slutsats kring studiens problemformulering, och varför de två flyktinggrupperna representeras annorlunda i svenska nyhetsmedier. Detta eftersom ytterligare forskning där analys av flera artiklar hade behövts göras för att kunna göra studien mer generaliserbar och öka studiens externa validitet.

6.2 VIDARE FORSKNING

Baserat på studiens slutsats finns det en utvecklingspotential för att utföra mer omfattande studier inom forskningsområdet. Studiens begränsade urval i termer av analysmaterial och nyhetsaktörer gör att slutsatsen knappast kan stödjas av avgörande bevis, och leder till att mer efterforskning måste göras för att kunna dra en mer definitiv och avgörande slutsats.

Forskningen i denna studie genomfördes med artiklar publicerade två månader efter Rysslands invasion av Ukraina, respektive två månader efter publiceringen av bilden på Alan Kurdi. Det hade varit av stort forskningsintresse att undersöka om slutsatserna hade förändrats med en utökad tidsram för att utöka urvalet. Genom att utöka tidsramen till

exempelvis ett år istället för två månader hade flera större händelser möjligtvis påverkat migrationen på grund av omfattande förändringar på exempelvis slagfältet i respektive land, vilket potentiellt hade påverkat flyktingströmmarna, och således hade flyktingarna möjligtvis representerats annorlunda i svensk nyhetsmedia efter en längre tid. Det är tänkvärt att reflektera över ifall antalet flyktingar från Syrien minskat, och således representerats annorlunda som konsekvens av exempelvis Islamiska Statens påbörjade fall i slutet av 2015 (Mueller & Stewart, 2016, s. 38). Samtidigt kan man ställa sig frågan ifall antalet kvinnor och barn som flydde Ukraina hade minskat och lagt grunden till en annorlunda beskrivning av dessa i svensk nyhetsmedia som konsekvens av till exempel Kharkiv-offensiven i slutet av 2022 (Jones et al., 2022).

KÄLLFÖRTECKNING

7.1 LITTERATUR

Bacchi, C. (2009). *Analysing Policy: What's the problem represented to be*. Frenchs Forest, N.S.W.: Pearson.

Bacchi, C., & Goodwin, S. (2016). *Poststructural Policy Analysis: A Guide to Practice*. Palgrave Macmillan US.

Bergström, G., & Ekströms, L. (2021). "Tre diskursanalytiska inriktningar." I Boréus, K., & Bergström, G. (Red.). *Textens mening och makt, Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (Upplaga 4:3). Lund: Studentlitteratur AB.

Debbie, L. (2019). "How do we find out what's going on in the world??" I Edkins, J. & Zehfuss, M. *Global politics: A new introduction*. (Tredje upplagan). Routledge.

Devetak, R. (2022). "Post-structuralism." I Devetak, R., & True. (Red). *Theories of international relations*. (Sjätte upplagan). Bloomsbury Academic.

Esaiasson, P., Giljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Upplaga 5:7). Stockholm: Norstedts juridik.

Potter, W. J. (2017). *Media Effects*. SAGE Publications, Inc.

7.2 ELEKTRONISKA KÄLLOR

Boltanski, Luc. (1999). *Distant Suffering: Morality, Media and Politics*. Cambridge University Press. [Elektronisk].
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511489402>. Hämtdatum: 2024-01-02

TT. (2016). *Bilden på Alan påverkade världen*. [Elektronisk].
<https://www.svd.se/a/oBKVR/bilden-pa-alan-paverkade-varlden> . Hämtdatum: 2024-12-31

Nationalencyklopedin. (U.Å). Media. [Elektronisk]
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/media> . Hämtdatum: 2024-01-02 .

Seth G, J., McCabe, R., Palmer, A. (2023). Seizing the Initiative in Ukraine: Waging War in a Defense Dominant World. *Center of strategic & international studies*. [Elektronisk]
<https://www.csis.org/analysis/seizing-initiative-ukraine-waging-war-defense-dominant-world>
 Hämtdatum: 2024-01-02.

Mueller, J., Stewart, M., G. (2016). Misoverestimating ISIS: Comparisons with Al-Qaeda. *Perspectives on terrorism*. Volume 10, Issue 4. [Elektronisk].
<https://politicalscience.osu.edu/faculty/jmueller/ISISUCSBPonTfin.pdf>. Hämtdatum:
 2024-01-02.

Globalis. (2023). Ukraina. [Elektronisk].
<https://globalis.se/konflikter/ukraina> . Hämtdatum: 2023-12-06.

Nationalencyklopedin. U.Å. Syriska inbördeskriget. [Elektronisk].
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/syriska-inb%C3%B6rdeskriget>
 Hämtdatum: 2023-12-06

Schieferdecker, David. (2021). Passivity in the face of distant others` suffering: an integrated model to explain behavioral (non-) response. *Annals of the international communication association*, 45(1), 20–38. [Elektronisk].
<https://doi.org/10.1080/23808985.2021.1908837> . Hämtdatum: 2023-12-14

Scheufele, Dietram A. 1999. Framing as a Theory of Media Effects. *Journal of Communication* 49 (4): 103-22. [Elektronisk].
<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02784.x> . Hämtdatum: 2023-12-18

von Hall, Gunilla. (2015). “Faran på havet var bättre än faran i Syrien”. *Svenska Dagbladet*: 27 oktober. [Elektronisk].
<https://www.svd.se/a/8e0073b6-1078-494d-8e7c-ebada3453355/faran-pa-havet-var-battre-an-faran-i-syrien> . Hämtdatum: 2023-12-21

Nygren, Susanna. (2015). Kraftig ökning av flyktingar till Sverige. *Aftonbladet*: 7 september. [Elektronisk].

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4dxvro/kraftig-okning-av-flyktingar-till-sverige>

Hämtdatum: 2023-12-16

Lauffs, Thomas.(2022). FN: Inte läge att bråka om flyktingfördelning. *Svenska Dagbladet*: 9 mars. [Elektronisk].

<https://www.svd.se/a/ALgebE/fn-om-flyktingsituationen-hjartskarande> . Hämtdatum:

2023-12-15

Lindberg, Staffan. (2022). Här flyr barnen - mitt i kriget. *Aftonbladet*: 28 februari. [Elektronisk].

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Bj2gWQ/har-flyr-barnen-mitt-i-kriget-i-ukraina>

Hämtdatum: 2023-12-15

Roland Bleiker, David Campbell, Emma Hutchison & Xzarina Nicholson. (2013). The visual dehumanisation of refugees. *Australian Journal of Political Science*, 48:4, 398-416. [Elektronisk]. <https://doi.org/10.1080/10361146.2013.840769> . Hämtdatum: 2023-12-12.

Bleiker, R., Campbell, D., Hutchison, E., & Nicholson, X. (2013). The visual dehumanization of refugees. *Australian Journal of Political Science*, 48(4), 398-416. [Elektronisk].

<https://doi.org/10.1080/10361146.2013.840769> . Hämtdatum: 2023-12-12.

Boltanski, Luc. (1999). Distant Suffering: Morality, Media and Politics. *Cambridge University Press*. [Elektronisk]. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511489402>. Hämtdatum: 2024-01-02.

Globalis. (2023). Ukraina. [Elektronisk]. <https://globalis.se/konflikter/ukraina>. Hämtdatum: 2023-12-06.

Lauffs, Thomas. (2022). FN: Inte läge att bråka om flyktingfördelning. *Svenska Dagbladet*: 9 mars. [Elektronisk]. <https://www.svd.se/a/ALgebE/fn-om-flyktingsituationen-hjartskarande>.

Hämtdatum: 2023-12-15.

- Lindberg, Staffan. (2022). *Här flyr barnen - mitt i kriget*. *Aftonbladet*: 28 februari. [Elektronisk].
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Bj2gWQ/har-flyr-barnen-mitt-i-kriget-i-ukraina>.
Hämtdatum: 2023-12-15.
- McMorrow, A. (2018). Introducing Poststructuralism in International Relations Theory. [Elektronisk]
https://www.e-ir.info/2018/02/13/introducing-poststructuralism-in-international-relations-theory/#google_vignette . Hämtdatum: 2023-12-21
- Mueller, J., Stewart, M. G. (2016). Misoverestimating ISIS: Comparisons with Al-Qaeda. *Perspectives on Terrorism*. 10(4). [Elektronisk].
<https://politicalscience.osu.edu/faculty/jmueller/ISISUCSBPonTfin.pdf>. Hämtdatum: 2024-01-02.
- Nationalencyklopedin. (U.Å). Media. [Elektronisk].
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/media>. Hämtdatum: 2024-01-02.
- Nationalencyklopedin. (U.Å). Syriska inbördeskriget. [Elektronisk].
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/syriska-inb%C3%B6rdeskriget>
Hämtdatum: 2023-12-06.
- Nygren, Susanna. (2015). Kraftig ökning av flyktingar till Sverige. *Aftonbladet*: 7 september. [Elektronisk].
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4dxvro/kraftig-okning-av-flyktingar-till-sverige>.
Hämtdatum: 2023-12-16.
- Scheufele, Dietram A. 1999. Framing as a Theory of Media Effects. *Journal of Communication*, 49(4), 103-22. [Elektronisk].
<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02784.x>. Hämtdatum: 2023-12-18.
- Schieferdecker, David. (2021). "Passivity in the face of distant others' suffering: an integrated model to explain behavioral (non-) response". *Annals of the international communication association*, 45(1), 20–38. [Elektronisk].
<https://doi.org/10.1080/23808985.2021.1908837>. Hämtdatum: 2023-12-14.

Seth G, J., McCabe, R., Palmer, A. (2023). Seizing the Initiative in Ukraine: Waging War in a Defense Dominant World. *Center of strategic & international studies*. [Elektronisk].

<https://www.csis.org/analysis/seizing-initiative-ukraine-waging-war-defense-dominant-world>.

Hämtdatum: 2024-01-02.

TT. (2016). Bilden på Alan påverkade världen. *Svenska Dagbladet: 2 september*.

[Elektronisk]. <https://www.svd.se/a/oBKVR/bilden-pa-alan-paverkade-varlden>. Hämtdatum:

2024-12-31.

von Hall, Gunilla. (2015). "Faran på havet var bättre än faran i Syrien". *Svenska Dagbladet: 27 oktober*. [Elektronisk].

<https://www.svd.se/a/8e0073b6-1078-494d-8e7c-ebada3453355/faran-pa-havet-var-battre-an-faran-i-syrien>. Hämtdatum: 2023-12-21.